

Gródek, 24 marca 2021 roku

Znak sprawy: KT-3/2021

Śląski Kurator Oświaty

ul. Powstańców 41A

40-024 Katowice

WNIOSEK

Działając w imieniu Stowarzyszenia na rzecz Praworządności w Szkołach „Stowarzyszenie Umarłych Statutów” (dalej: „Stowarzyszenie”) i w interesie publicznym, na podst. art. 241 k.p.a. wnoszę o:

1) przeprowadzenie w ramach sprawowanego na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 910 ze zm., dalej: „u.p.o.”) nadzoru pedagogicznego kontroli legalności

**Statutu I Liceum Ogólnokształcącego im. Króla Jana III Sobieskiego
w Akademickim Zespole Szkół w Piekarach Śląskich
z siedzibą przy ul. Gimnazjalnej 24** (dalej odpowiednio: „Statut”, „Szkoła”),

2) wszczęcie z urzędu postępowania w sprawie uchylenia na podstawie art. 114 u.p.o. sprzecznych z prawem postanowień Statutu – w zakresie wynikłym z przeprowadzonej kontroli, o której mowa w pkt 1 wniosku,

3) wydanie Dyrektorowi Szkoły zaleceń co do dostosowania Statutu do wymogów prawa – w zakresie wynikłym z przeprowadzonej kontroli, o której mowa w pkt 1 wniosku.

UZASADNIENIE

Stowarzyszenie, realizując swoje cele statutowe, wnosi o podjęcie przez Kuratora Oświaty działań koniecznych do dostosowania Statutu do wymogów prawa, poprzez przeprowadzenie kontroli Statutu, a następnie uchylenie sprzecznych z prawem postanowień Statutu lub wydanie zaleceń w zakresie uzupełnienia braków formalnych Statutu. Jednocześnie Stowarzyszenie przedkłada argumentację przemawiającą za podjęciem ww. działań.

Poniżej Stowarzyszenie wskazuje kwestionowane co do legalności postanowienia Statutu, wnosząc o ich kontrolę i uchylenie na podst. art. 114 u.p.o. Jednocześnie, mając na względzie wyłącznie kasacyjny charakter kompetencji kuratora określonej w art. 114 u.p.o., Stowarzyszenie wnosi o wydanie Dyrektorowi Szkoły zaleceń dostosowania Statutu do wymogów prawa – zarówno w zakresie wynikającym

z niniejszego wniosku, jak i uzupełnienia braków wynikłych wskutek derogowania ze Statutu postanowień sprzecznych z prawem.

Kwestionowane postanowienia Statutu: § 41 ust. 1 pkt 4, § 43 ust. 12 [zasady wstrzymywania wykonania uchwał Rady Pedagogicznej]

Przepis § 41 ust. 1 pkt 4 Statutu stanowi, że do kompetencji dyrektora szkoły w zakresie kierowania działalnością dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą należy wstrzymywanie wykonania niezgodnych z prawem uchwał Rady Pedagogicznej. Ponadto przepis § 43 ust. 12 Statutu ustanawia tryb wstrzymania wykonania uchwał Rady Pedagogicznej niezgodnych z przepisami prawa, stanowiąc, że dyrektor szkoły jest zobowiązany do niezwłocznego zawiadomienia organu prowadzącego szkołę oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny o wstrzymaniu wykonania uchwały. W dalszej części przepisu jest mowa o trybie uchylenia uchwały Rady Pedagogicznej przez organ nadzoru pedagogicznego oraz o ostatecznym charakterze jego rozstrzygnięcia.

Kwestionowane postanowienia Statutu przyznają dyrektorowi szkoły uprawnienia szersze, niż wynika to z treści art. 71 u.p.o. normującego kwestię wstrzymywania wykonania uchwał Rady Pedagogicznej. Regulacja statutowa obejmuje bowiem wszystkie uchwały Rady, podczas gdy zgodnie z unormowaniem ustawowym kompetencja do wstrzymywania wykonania dotyczy wyłącznie zamkniętego katalogu uchwał zawartego w art. 70 ust. 1 u.p.o.

Należy także zwrócić uwagę, iż bezzasadnym wydaje się być stanowienie przez Statut o kompetencjach organu sprawującego nadzór pedagogiczny. Statut to akt prawny o charakterze wewnętrznym, którego przepisy wiążą pracowników oraz uczniów przedmiotowej placówki oświatowej. Rozszerzenie mocy obowiązującej Statutu na organ nadzoru pedagogicznego stoi więc w sprzeczności z art. 98 u.p.o.

Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowych regulacji do wymogów prawa poprzez ich derogację w zakresie w jakim mówią one o kompetencjach organu nadzoru pedagogicznego oraz w zakresie w jakim uprawniają one dyrektora szkoły do wstrzymania wykonania uchwał Rady Pedagogicznej innych niż określone w art. 70 ust. 1 u.p.o.

Kwestionowane postanowienia Statutu: § 45 ust. 10, 11 [odwołanie organów samorządu uczniowskiego]

Zgodnie z treścią § 45 ust. 10 uczniowie mają prawo odwołać organy samorządu uczniowskiego na wniosek podpisany przez 20% uczniów Szkoły. Szczegółowy tryb odwołania ww. organów określony został w § 45 ust. 11 Statutu.

Przepis art. 85 ust. 3 u.p.o. stanowi, że zasady wybierania i działania organów samorządu uczniowskiego określa regulamin uchwalany przez ogół uczniów w głosowaniu równym, tajnym i powszechnym. W związku z tym należy uznać za bezprawne ustanawianie postanowień statutowych, które ingerują w zakres regulacji regulaminu samorządu uczniowskiego, ograniczając w ten sposób jego kompetencje do samodzielnego decydowania o trybie wybierania i odwoływania członków określonych organów.

Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowej regulacji do wymogów prawa poprzez derogację powyższych postanowień Statutu.

Kwestionowane postanowienia Statutu: § 47 ust. 3 pkt 5, § 87 [zasady usprawiedliwiania nieobecności]

Przepis § 47 ust. 3 pkt 5 stanowi, że rodzice mają obowiązek „usprawiedliwiać nieobecności na zajęciach w terminie i formie określonej przez Statut Szkoły”. Ponadto przepis § 87 ust. 2 ustanawia mechanizm, zgodnie z którym uczeń wraz z ukończeniem 18 roku życia ma prawo zdecydować o procedurze usprawiedliwiania swoich nieobecności. W treści analizowanego postanowienia statutowego przewidziano dwie możliwości usprawiedliwiania nieobecności ucznia niepełnoletniego – za pośrednictwem jego rodziców w trybie określonym w § 87 ust. 1 oraz samodzielnie, z zastrzeżeniem, że uczeń pełnoletni może usprawiedliwić w ten sposób „maksymalnie 5 dni w semestrze”. W pozostałych przypadkach usprawiedliwienie nieobecności ucznia niepełnoletniego możliwe jest jedynie za pośrednictwem zwolnienia lekarskiego.

Zgodnie z art. 11 k.c. pełną zdolność do czynności prawnych osoba fizyczna uzyskuje wraz z osiągnięciem pełnoletności, tj. wraz z ukończeniem 18 r.ż. lub w wyniku tzw. upełnienia, wynikającego z wejścia w związek małżeński przed osiągnięciem wieku określonego w art. 10 § 1 k.c. Wynikająca z treści wcześniej wspomnianego art. 11 k.c. pełna zdolność do czynności prawnych implikuje możliwość samodzielnego dokonywania czynności prawnych we własnym imieniu, w tym m.in. do składania oświadczeń woli oraz dokonywania innych czynności mających wpływ na stosunki prawne z innymi podmiotami. W przedmiotowej sprawie przywołane przepisy są o tyle znaczące, że determinują one możliwość usprawiedliwiania nieobecności w czasie obowiązkowych zajęć edukacyjnych przez ucznia pełnoletniego samodzielnie, tj. bez zgody rodziców. Tezę tę potwierdzają również przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, w tym w szczególności art. 92 k.r.o., zgodnie z którym dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską tylko do pełnoletności. Po osiągnięciu pełnoletności, a co za tym idzie pełnej zdolności do czynności prawnych, rodzice tracą prawo do reprezentowania swojego dziecka przed organami administracji publicznej z racji ustania władzy rodzicielskiej.

Ponadto w wyżej wskazanym kontekście wątpliwości stwarza również konstrukcja § 87 ust. 1 Statutu, który stanowi, że rodzic może usprawiedliwić nieobecność ucznia, jeśli nie była ona dłuższa niż pięć dni. W przypadku dłuższej nieobecności Statut wymaga przedstawienia zwolnienia lekarskiego. W prawie oświatowym żaden przepis nie ustanawia obowiązku przedstawienia zwolnienia lekarskiego do usprawiedliwienia nieobecności ucznia, w szczególności, że w obecnym stanie prawnym ustawodawca nie nakłada na lekarzy obowiązku wydawania zwolnień lekarskich z zajęć szkolnych dla uczniów, w przypadku zajęć innych niż zajęcia sportowe. Oznacza to, że lekarz może, ale nie musi wystawiać tego rodzaju zwolnienia. Wobec tego należy stwierdzić, że wymaganie od rodziców uczniów niepełnoletnich oraz od uczniów pełnoletnich zwolnienia lekarskiego celem usprawiedliwienia nieobecności może prowadzić do sytuacji, gdy nieobecność ucznia na zajęciach dydaktyczno-wychowawczych nie zostanie usprawiedliwiona, mimo że została spowodowana uzasadnionymi okolicznościami.

Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowej regulacji do wymogów prawa poprzez umożliwienie uczniom pełnoletnim usprawiedliwiania nieobecności na zajęciach dydaktyczno-wychowawczych we własnym imieniu oraz bez konieczności okazywania zaświadczenia lekarskiego, a także umożliwienie rodzicom uczniów niepełnoletnich usprawiedliwiania ich nieobecności bez konieczności przedstawiania zwolnienia lekarskiego.

Kwestionowane postanowienia Statutu: § 65 ust. 6 pkt 13, § 82 ust. 7 [finansowa i materialna odpowiedzialność uczniów i ich rodziców za szkody wyrządzone na terenie Szkoły]

Przepis § 65 ust. 6 pkt 13 Statutu stanowi, że za wszelkie mechaniczne uszkodzenia sprzętu komputerowego i oprogramowania odpowiada finansowo ich pełnoletni użytkownik lub rodzic użytkownika niepełnoletniego. Ponadto zgodnie z § 82 ust. 7 Statutu uczeń pełnoletni lub uczeń niepełnoletni i jego rodzice odpowiadają materialnie za świadomie wyrządzone szkody.

Zgodnie z art. 426 k.c. małoletni, który nie ukończył lat trzynastu, nie ponosi odpowiedzialności za wyrządzoną szkodę. Ponadto zgodnie z art. 427 k.c. „[k]to z mocy ustawy lub umowy jest zobowiązany do nadzoru nad osobą, której z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego winy poczytać nie można, ten obowiązany jest do naprawienia szkody wyrządzonej przez tę osobę, chyba że uczynił zadość obowiązkowi nadzoru albo że szkoda byłaby powstała także przy starannym wykonywaniu nadzoru”. Przepis art. 415 k.c. stanowi, że kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Żaden z wymienionych przepisów nie stanowi o rodzicach sprawcy szkody – za jej wyrządzenie odpowiedzialny jest co do zasady

sprawca, a w wyjątkowych przypadkach osoba, która zobowiązana była do nadzoru nad sprawcą.

W związku z powyższym należy uznać, że szkoła nie może rozszerzać norm wynikających z prawa powszechnie obowiązującego nakładając obowiązek naprawienia szkody na rodziców sprawcy. Jeśli uczeń nie jest osobą, której stanu psychicznego lub cielesnego nie można ocenić ze względu na jej wiek, to sam odpowiada za wyrządzoną przez siebie szkodę. W przeciwnym wypadku za wyrządzenie szkody co do zasady odpowiada organ prowadzący szkołę. Nałożenie takiego obowiązku na rodziców ucznia jest zatem niezgodne z wymienionymi powyżej przepisami.

Poza tym należy zauważyć, że kwestie odpowiedzialności odszkodowawczej są kompleksowo uregulowane na poziomie ustawowym i brak jest uzasadnienia dla normowania ich w statucie szkoły.

Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowej regulacji do wymogów prawa poprzez derogację powyższych postanowień Statutu.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 83 ust. 4 [tryb zgłaszania naruszeń praw ucznia dokonanych przez dyrektora szkoły]

Przepis § 83 ust. 4 Statutu stanowi, że w przypadku, gdy osobą naruszającą prawa ucznia jest dyrektor Szkoły, skargę składa się do Śląskiego Kuratora Oświaty za pośrednictwem Wicedyrektora Szkoły w terminie 14 dni od wystąpienia sytuacji naruszającej prawa ucznia.

Zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 17 *in fine* u.p.o. w statucie określa się tryb składania skarg w przypadku naruszenia praw ucznia. Procedura ta, normowana szczegółowo postanowieniami statutu szkoły, ma charakter wewnątrzszkolowy i w sposób oczywisty nie może angażować podmiotów zewnętrznych, w tym kuratora oświaty.

Podkreślenia wymaga również, że jest ona odrębna od trybu skargowego regulowanego przepisami Działu VIII k.p.a. Treść kwestionowanego postanowienia statutu może natomiast sugerować, że złożenie do kuratora oświaty skargi powszechnej w rozumieniu przepisów k.p.a. musi nastąpić „za pośrednictwem Wicedyrektora Szkoły w terminie 14 dni od wystąpienia sytuacji naruszającej prawa ucznia”, co oczywiście nie znajduje uzasadnienia. Zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 55 ust. 2 pkt 5 u.p.o. kurator oświaty sprawuje nadzór pedagogiczny w zakresie kontroli przestrzegania praw dziecka i ucznia oraz upowszechniania wiedzy o tych prawach. Stosownie zaś do treści art. 223 § 1 k.p.a. organy państwowe rozpatrują oraz załatwiają skargi i wnioski w ramach swojej właściwości. W przypadku skierowania do kuratora oświaty skargi

powszechnej w rozumieniu art. 227 k.p.a. brak jest wymogu wniesienia jej „za pośrednictwem Wicedyrektora Szkoły” oraz „w terminie 14 dni od wystąpienia sytuacji naruszającej prawa ucznia”

Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowych regulacji do wymogów prawa poprzez ich derogację w zakresie, w jakim stanowią one, iż organem właściwym do rozpatrzenia skargi w ramach procedury wewnątrzszkolowej ustanowionej na podstawie art. 98 ust. 1 pkt 17 *in fine* u.p.o. jest podmiot zewnętrzny – Śląski Kurator Oświaty.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 83 ust. 5 pkt 4 [obowiązek podporządkowania się zaleceniom i zarządzeniom organów Szkoły]

Przepis § 83 ust. 5 pkt 4 stanowi, że uczeń w Szkole ma obowiązek podporządkowania się zaleceniom i zarządzeniom Dyrektora Szkoły oraz Rady Pedagogicznej.

Zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 17 oraz art. 99 u.p.o. obowiązki ucznia określa się w statucie szkoły. Konstrukcja ww. przepisu umożliwiałyby ustanawianie nowych, pozastatutowych obowiązków ucznia za pośrednictwem zaleceń i zarządzeń Dyrektora Szkoły oraz Rady Pedagogicznej, co stoi w sprzeczności z treścią wspomnianego przepisu u.p.o.

Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowej regulacji do wymogów prawa poprzez jej derogację.

Kwestionowane postanowienia Statutu: § 83 ust. 6 pkt 4, § 89 ust. 3 pkt 4, § 92 ust. 1 pkt 5 [spożywanie alkoholu i wyrobów nikotynowych poza terenem szkoły]

Przepis § 83 ust. 6 pkt 4 stanowi, że „uczniom nie wolno palić papierosów i e-papierosów”. Ponadto w treści przepisu § 89 ust. 3 pkt 4 wskazuje się, że kary określone w treści statutu mogą być zastosowane wobec ucznia, który „rozprawdza i używa środków odurzających, w tym alkoholu i narkotyków”. Przepis § 92 ust. 1 pkt 5 Statutu przewiduje możliwość skreślenia pełnoletniego ucznia z listy uczniów w przypadku rażącego złamania zakazu palenia tytoniu i papierosów elektronicznych, posiadania lub używania środków odurzających lub spożywania alkoholu. Z treści przepisu § 89 ust. 3 w zw. z § 89 ust. 1 pkt 6 wynika ponadto, że uczeń może być ukarany karą skreślenia z listy uczniów za rozprawdanie i używanie środków odurzających, w tym alkoholu i narkotyków.

Konstrukcja kwestionowanych przepisów może prowadzić do bezprawnego działania szkoły w zakresie karania uczniów za wymienione w § 83 ust. 6 pkt 4, § 89 ust. 3 pkt 4

oraz § 92 ust. 1 pkt 5 czynności, po ukończeniu przez nich 18 lat. Należy zauważyć, że zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1982 r. nr 35 poz. 230) oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. nr 10 poz. 55), nie znajduje podstaw regulacja statutowa, która zakazywałaby uczniom pełnoletnim spożywania alkoholu oraz używania wyrobów tytoniowych poza terenem szkoły. Kwestionowane postanowienia nie zawierają informacji na temat obszaru na jakim owe regulacje obowiązują – przepisy sformułowane w ten sposób mogą powodować karanie uczniów pełnoletnich za czynności podejmowane poza terenem szkoły, które nie są w żaden sposób sprzeczne z obowiązującym prawem.

Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowej regulacji do wymogów prawa poprzez wskazanie, że ww. czynności są zakazane tylko na terenie przedmiotowej placówki oświatowej.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 86 ust. 1 [zwolnienie z wykonywania określonych ćwiczeń podczas lekcji wychowania fizycznego]

Przepis § 86 ust. 1 Statutu stanowi, że w przypadku posiadania przez ucznia opinii lekarza o ograniczonych możliwościach wykonywania określonych ćwiczeń fizycznych, Dyrektor Szkoły, na wniosek rodziców, zwalnia ucznia z wykonywania określonych ćwiczeń fizycznych na lekcjach wychowania fizycznego na czas określony w tej opinii.

Zgodnie z art. 11 k.c. pełną zdolność do czynności prawnych osoba fizyczna uzyskuje wraz z osiągnięciem pełnoletności, tj. wraz z ukończeniem 18 r.ż. lub w wyniku tzw. upełnoletnienia, wynikającego z wejścia w związek małżeński przed osiągnięciem wieku określonego w art. 10 §1 k.c. Wynikająca z treści wcześniej wspomnianego art. 11 k.c. pełna zdolność do czynności prawnych implikuje możliwość samodzielnego dokonywania czynności prawnych we własnym imieniu. Ponadto zgodnie z art. 92 k.r.o. dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską tylko do pełnoletności. Po osiągnięciu pełnoletności, a co za tym idzie pełnej zdolności do czynności prawnych, rodzice tracą prawo do reprezentowania swojego dziecka przed organami administracji publicznej z racji ustania władzy rodzicielskiej. W związku z tym nie znajduje uzasadnienia regulacja statutowa, która nie uwzględniałaby uczniów pełnoletnich jako wnioskodawców w sprawie zwolnienia z wykonywania określonych ćwiczeń na zajęciach wychowania fizycznego.

Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowej regulacji do wymogów prawa poprzez uwzględnienie uczniów pełnoletnich jako samodzielných wnioskodawców w przedmiotowej sprawie.

Kwestionowane postanowienia Statutu: § 89 ust. 3, § 92 ust. 1 [zasady skreślenia uczniów z listy uczniów]

Przepis § 89 ust. 3 określa przesłanki do ukarania ucznia w sposób określony w § 89 ust. 1 Statutu. Z konstrukcji § 89 ust. 3 w zw. z § 89 ust. 1 pkt 6 wynika, że uczeń, który popełni czyn określony w § 89 ust. 3 pkt. 1-11 może być ukarany karą skreślenia z listy uczniów. Jednocześnie § 92 ust. 1 określa przesłanki do skreślenia ucznia pełnoletniego z listy uczniów, które mają charakter odrębny od przesłanek określonych w § 89 ust. 3.

Niekonsekwencja w uregulowaniu ww. postanowień może prowadzić do skreślenia ucznia z listy uczniów z powodu używania telefonu komórkowego i innego urządzenia elektronicznego w czasie zajęć edukacyjnych (§ 89 ust. 3 pkt 2) czy naruszenie uczuć religijnych innych osób (§ 89 ust. 3 pkt 5).

Zgodnie z art. 68 ust 2 u.p.o. dyrektor szkoły lub placówki może, w drodze decyzji, skreślić ucznia z listy uczniów w przypadkach określonych w statucie szkoły lub placówki. Skreślenie następuje na podstawie uchwały rady pedagogicznej, po zasięgnięciu opinii samorządu uczniowskiego. Należy jednak zauważyć, że środek ten powinien stanowić ostateczność dla organów szkoły, właściwą w sytuacji, gdy inne środki oddziaływania wychowawczego nie wpłynęłyby na zachowanie danego ucznia w zakresie przestrzegania przez niego postanowień statutu szkoły (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 22 listopada 2018 r., sygn. III SA/Łd 661/18). Nieścisłości w materii trybu skreślenia uczniów z listy uczniów mogą doprowadzić do nadużyć w zakresie stosowania analizowanego środka, w szczególności w kontekście ww. postanowień statutowych.

Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowej regulacji do wymogów prawa poprzez ustalenie jednolitego katalogu przewinień, za które uczeń może zostać ukarany karą skreślenia z listy uczniów.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 90 ust. 5 [odwołanie od decyzji o ukaraniu]

Przepis § 90 ust. 5 Statutu stanowi, że uczniowi przysługuje prawo odwołania się od decyzji o ukaraniu do organu prowadzącego lub organu nadzoru pedagogicznego.

Statut szkoły nie może nakładać obowiązków na organy zewnętrzne, a w szczególności na organ prowadzący i organ nadzoru pedagogicznego. Zakres kompetencji wskazanych organów, określony odpowiednio w art. 10 ust. 1 oraz art. 51 ust. 1 u.p.o., nie przewiduje rozpatrywania odwołań od decyzji ws. ukarania uczniów określonej szkoły.

Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowej regulacji do wymogów prawa poprzez jej derogację.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 92 [tryb skreślenia ucznia niepełnoletniego z listy uczniów]

Przepis § 92 Statutu określa tryb skreślenia ucznia pełnoletniego z listy uczniów. Zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 17 u.p.o. statut szkoły określa w szczególności prawa i obowiązki uczniów, w tym przypadki, w których uczeń może zostać skreślony z listy uczniów szkoły, a także tryb składania skarg w przypadku naruszenia praw ucznia. W treści normatywnej statutu nie określono regulacji dotyczących trybu skreślenia ucznia niepełnoletniego z listy uczniów – postanowienie § 92 stanowi wyłącznie o trybie skreślenia ucznia pełnoletniego z listy uczniów Szkoły.

Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowych regulacji do wymogów prawa poprzez określenie w jej treści trybu skreślenia ucznia niepełnoletniego z listy uczniów.

Kwestionowane postanowienia Statutu: § 101 ust. 24, 25 [udostępnianie prac pisemnych ucznia]

Przepis § 101 ust. 24 Statutu stanowi, że rodzice lub prawni opiekunowie ucznia mają prawo do wglądu do prac podczas zebrań, indywidualnych konsultacji prowadzonych przez nauczyciela oraz innych indywidualnych spotkań z nauczycielami. Ponadto z treści przepisu § 101 ust. 25 wynika, że wszystkie prace pisemne ucznia mogą być kopiowane wyłącznie na terenie Szkoły.

Zgodnie z art. 44e ust. 4 u.s.o. sprawdzone i ocenione prace pisemne ucznia są udostępniane uczniowi i jego rodzicom. Ponadto zgodnie z art. 44e ust. 5 u.s.o na wniosek ucznia lub jego rodziców udostępniana jest dokumentacja dotycząca egzaminu klasyfikacyjnego, poprawkowego, zastrzeżeń dotyczących ustalenia rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych lub zachowania niezgodnie z przepisami prawa oraz oceniania ucznia.

W związku z brzmieniem ww. przepisów należy uznać za bezprawne ograniczenie katalogu podmiotów uprawnionych do wglądu do prac uczniów do rodziców lub prawnych opiekunów ucznia oraz zakaz kopiowania prac ucznia poza terenem szkoły. Przepisy u.s.o. jasno wskazują na fakt, że sprawdzone i ocenione prace pisemne są udostępniane również uczniowi – w związku z tym nieokreślenie trybu udostępniania ww. dokumentacji uczniom przedmiotowej placówki oświatowej oraz nieuwzględnienie ich w katalogu podmiotów uprawnionych do wglądu w prace pisemne należy uznać za bezpośrednio sprzeczne z brzmieniem art. 44e ust. 4 u.s.o. Ponadto należy zauważyć, że

treść przepisów u.s.o. nie umożliwia ograniczenia udostępniania prac tylko „do wglądu”, w związku z czym ograniczenie możliwości udostępnienia i kopiowania prac pisemnych uczniów w taki sposób, że jest to dozwolone jedynie na terenie szkoły, stoi w sprzeczności z ww. przepisami u.s.o.

Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowych regulacji do wymogów prawa poprzez derogację § 101 ust. 25 Statutu oraz zmianę brzmienia § 101 ust. 24 w taki sposób, aby określał on tryb udostępniania dokumentacji wskazanej w art. 44e ust. 4 i 5 u.s.o. uczniom przedmiotowej placówki oświatowej.

Kwestionowane postanowienie Statutu: § 107 ust. 13 zd. 2 [rezygnacja z uczęszczania na lekcje religii]

Przepis § 107 ust. 13 zd. 2 Statutu stanowi, że rezygnacja z uczęszczania na lekcje religii jest skuteczna od dnia zatwierdzenia oświadczenia przez Dyrektora Szkoły do końca nauki w szkole.

Brzmienie art. 12 ust. 1 Konkordatu między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską (Dz. U. z 1998 r. nr 51 poz. 318), przesądza dobrowolny charakter nauczania religii w polskim systemie oświaty, czyli – innymi słowy – wyklucza obowiązkowość tej nauki. Ponadto § 1 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. 2020 poz. 983) stanowi, że w publicznych szkołach ponadpodstawowych organizuje się naukę religii i etyki na życzenie rodziców ucznia lub samego ucznia po osiągnięciu przez niego pełnoletności. Zgodnie z § 1 ust. 2 ww. rozporządzenia życzenie, o którym mowa w § 1 ust. 1, jest wyrażane w formie pisemnego oświadczenia, które nie musi być ponawiane w kolejnym roku szkolnym, jednak może zostać zmienione.

Na gruncie powyższych przepisów rozporządzenia, w szczególności przy uwzględnieniu ich wykładni w zgodzie z konstytucyjną zasadą wolności sumienia, brak jest podstaw do przyjęcia, iż oświadczenie o rezygnacji z uczęszczania na lekcje religii jest skuteczne od dnia jego „zatwierdzenia” przez dyrektora. Przepisy prawa powszechnie obowiązującego nie przewidują bowiem procedury „zatwierdzania” tego rodzaju oświadczeń. Należy zatem przyjąć, iż rezygnacja z uczęszczania na lekcje wywołuje skutek od chwili złożenia stosownego pisemnego oświadczenia.

Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowej regulacji do wymogów prawa poprzez derogację kwestionowanego postanowienia Statutu.

Kwestionowane postanowienia Statutu: § 104 ust. 4 pkt 2, § 104 ust. 5 [obowiązek szkolny]

Przepis § 104 ust. 4 pkt 2 stanowi, że egzamin klasyfikacyjny zdaje uczeń spełniający obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą. Ponadto w treści § 104 ust. 5 wskazuje się, że w przypadku ucznia spełniającego obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą, egzamin klasyfikacyjny nie obejmuje muzyki, wychowania fizycznego oraz dodatkowych zajęć edukacyjnych.

Zgodnie z art. 35 ust. 1 u.p.o. nauka w Polsce jest obowiązkowa do ukończenia 18 roku życia. Obowiązek szkolny trwa do ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 r.ż. (art. 35 ust. 2 u.p.o.). Jeżeli uczeń z chwilą ukończenia szkoły podstawowej nie ukończył 18 r.ż., realizuje on obowiązek nauki w szkole ponadpodstawowej (art. 36 ust. 9 u.p.o.). Z racji faktu, że uczeń szkoły ponadpodstawowej może realizować jedynie obowiązek nauki, ujęcie w treści kwestionowanych postanowień pojęcia „obowiązek szkolny” należy uznać za bezzasadne.

Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowej regulacji do wymogów prawa poprzez skreślenie z treści kwestionowanych przepisów pojęcia „obowiązek szkolny”.

Braki formalne Statutu: brak regulacji w zakresie trybu składania zastrzeżeń do przyznanej uczniowi nagrody

Zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 18 u.p.o. statut szkoły określa w szczególności rodzaje nagród i warunki ich przyznawania uczniom oraz tryb wnoszenia zastrzeżeń do przyznanej nagrody. O ile statut w § 88 określa rodzaje i tryb nadawania nagród, to w treści normatywnej statutu nie ujęto uregulowań w zakresie trybu składania zastrzeżeń do przyznanej nagrody.

Wobec powyższego konieczne jest dostosowanie statutowej regulacji do wymogów prawa poprzez wydanie Dyrektorowi Szkoły zaleceń uzupełnienia braków w Statucie.

**Stowarzyszenie
Umarłych
Statutów**

**Stowarzyszenie na rzecz Praworządności w Szkołach
„Stowarzyszenie Umarłych Statutów”**

kontakt@umarlestatuty.pl
KRS: 0000830651

***

Uprzejmie prosimy o prowadzenie korespondencji w tej sprawie za pomocą środków komunikacji elektronicznej poprzez skrzynkę ePUAP Stowarzyszenia (/_SUS/domyslna), względnie drogą mailową (kontakt@umarlestatuty.pl). Jednocześnie informujemy, że zgodnie z art. 39¹ § 1 k.p.a. doręczanie pism w tej sprawie za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną jest dla organu obligatoryjne. Jednocześnie zwracamy się również z prośbą o nienadsyłanie pism w wersji papierowej.

DANIEL SJARGI
Wiceprezes Zarządu

Pismo opracował: Mateusz Muszyński
Pismo zaakceptował: Michał Bronicki